

Universiteit Antwerpen
| Nexus | Permanente Vorming
Faculteit Rechten

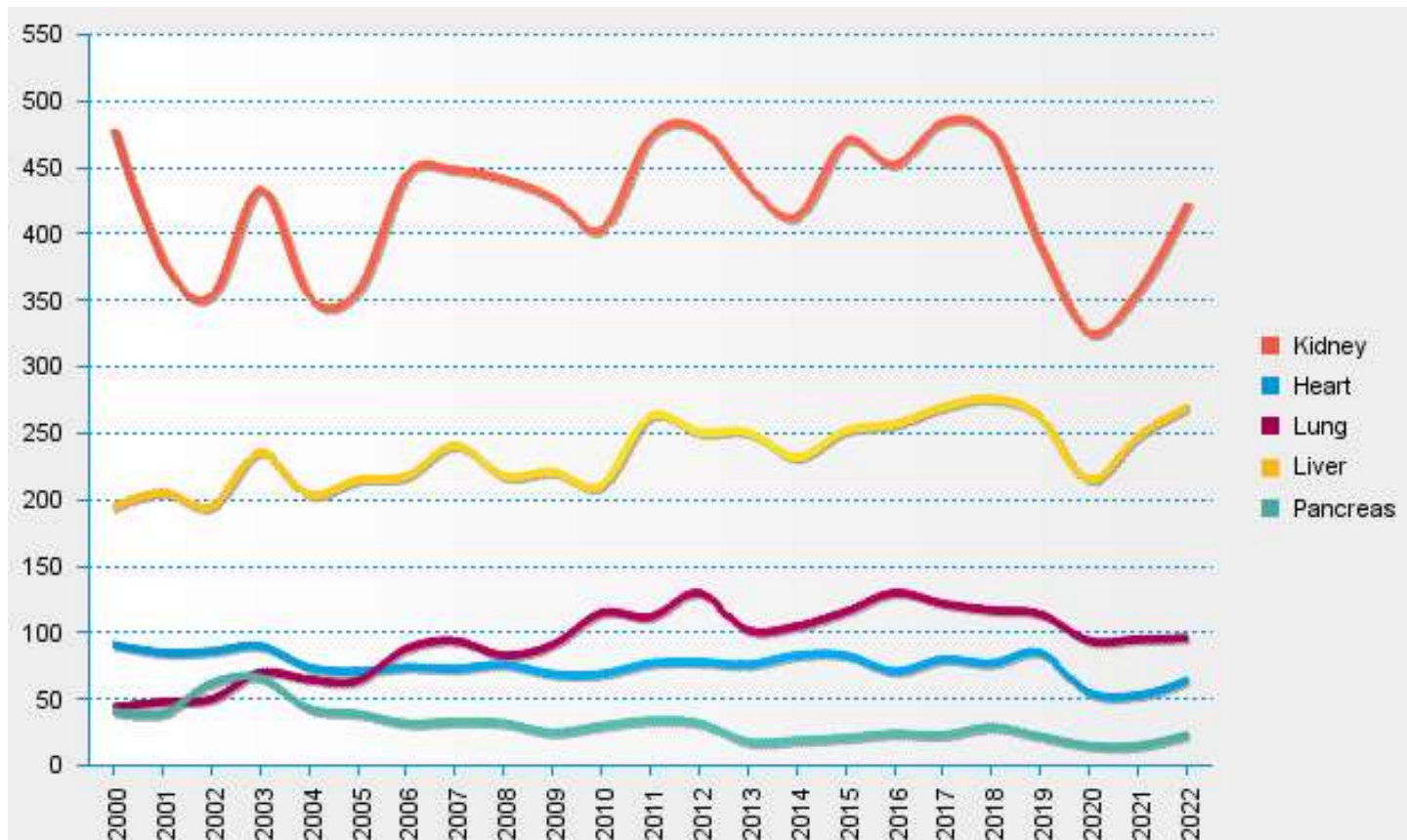
Schaarste in de zorg: Orgaantransplantatie

Prof Dr Thiery Chapelle

Diensthooft HPB, Transplantatie en Endocriene heekunde UZA

Hoofddocent Anatomie en Chirurgie UA

Organtransplantaties in België: aantal per jaar

Overleden *versus* levende orgaandonoren

Overleden donor

DBD = donor after brain death

- hersendood, maar geen circulatoire stilstand
- Wet op hersendood (in veel landen maar bvb niet in Japan)
- goed voor alle organen

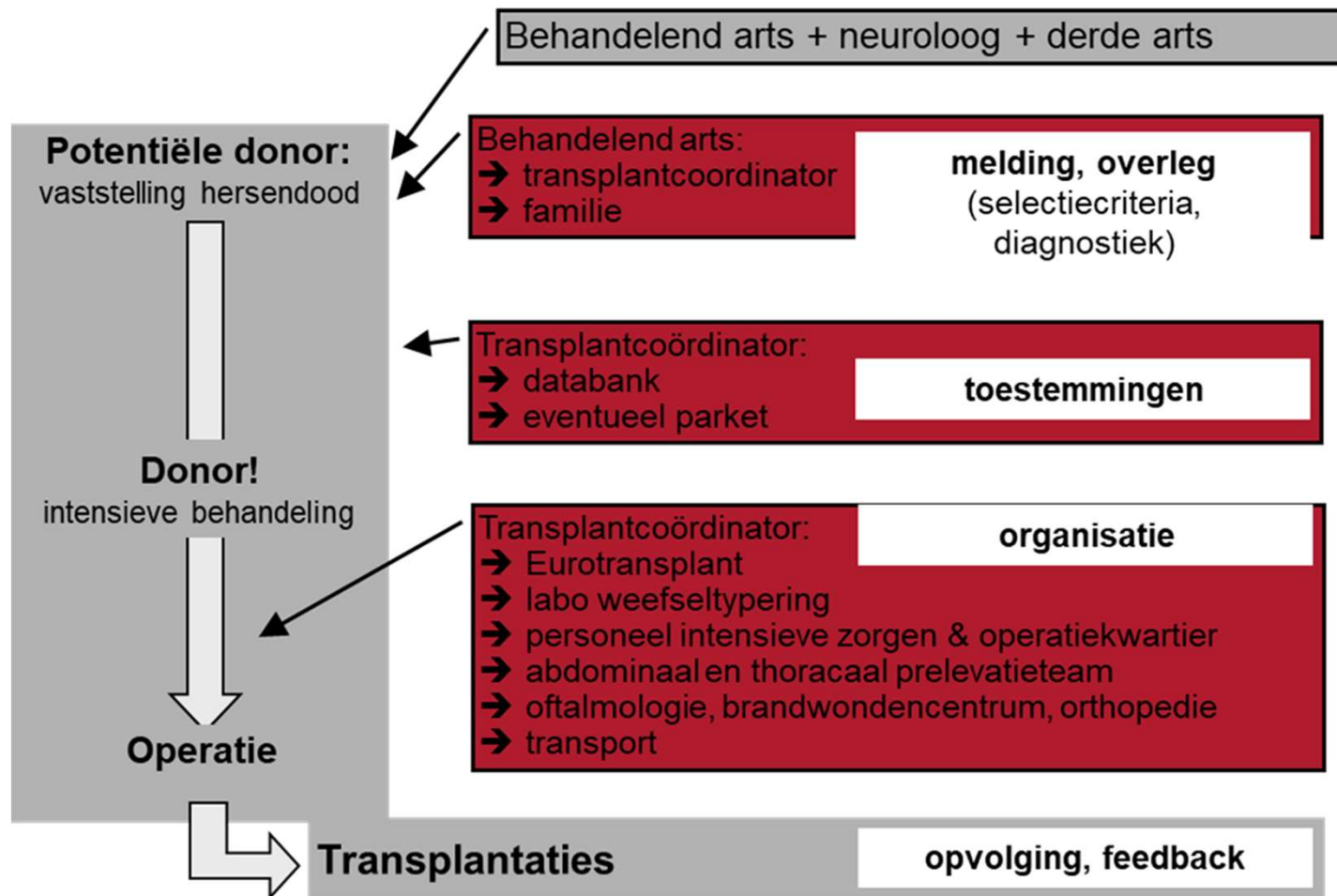
DCD= donor after cardiac death

- niet hersendood, maar wel circulatoire stilstand
- hartstilstand, reanimatie mislukt (toegepast in B, NL, A, niet in D)
- Nieren, lever, longen

Levende donor

- meestal familielid: ouders, broer, zus, kind, partner
- altruïstisch in westerse landen
- commercieel in sommige niet westerse landen
- Nieren, partiele lever

Traject DBD orgaandonor naar transplantatie

Allocatie: Eurotransplant

13276	patients on the active organ waiting list on January 1, 2023
9524	new patients on the waiting list in 2022
6454	organs transplanted from deceased donors in 2022
137,8	million inhabitants in the Eurotransplant region

Groot gebied laat uitwisseling toe

Voordeel bij:

- dringende transplantaties
- hoog geïmmuniseerde patienten

Één wachtlijst per orgaan voor ganse regio

Vastgelegde regels over orgaan matching en allocatie

Allocatie via Eurotransplant

Toewijzing orgaan centraal geregeld op basis van:

1. Verwachte outcome patient & transplantorgaan
2. Dringendheid (vb lever)
3. Wachtijd (vb nier)
4. Nationale evenwichten
5. Nabijheid donorcentrum versus transplantatiecentrum
 - beperking ischemietijd
 - beperking economische kost

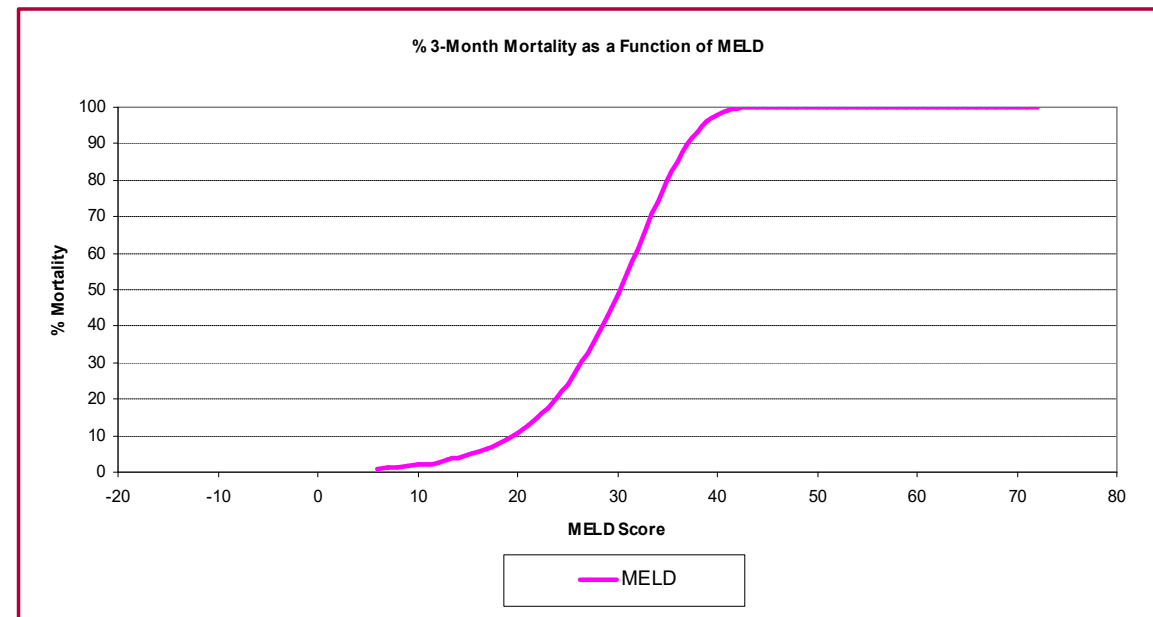
<u>Orgaan</u>	<u>Maximale ischemie</u>
Hart / Longen	6 uur
Lever	8 – 12 uur
Pancreas	8 – 12 uur
Nieren	24 – 36 uur

Voorbeeld van objectief inschatten “dringendheid”

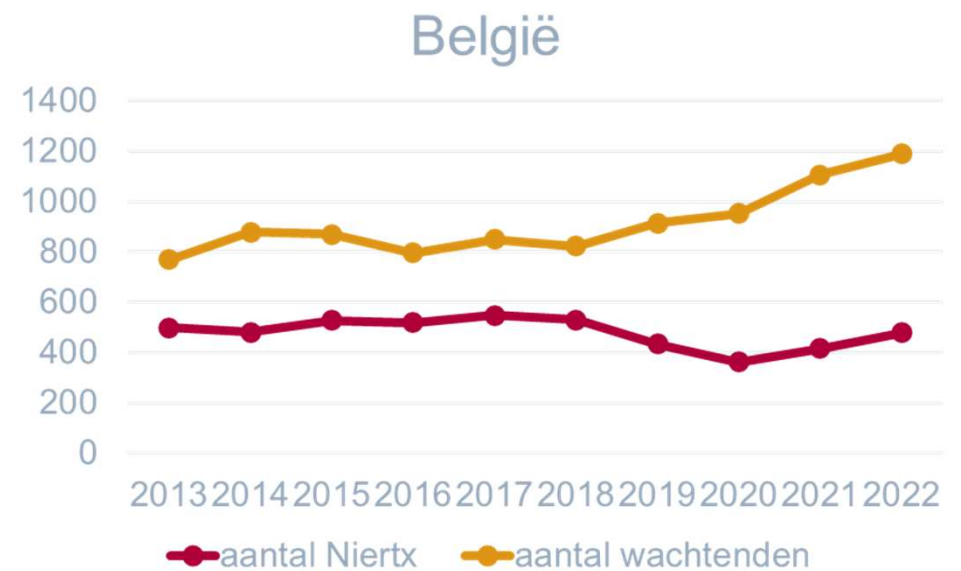
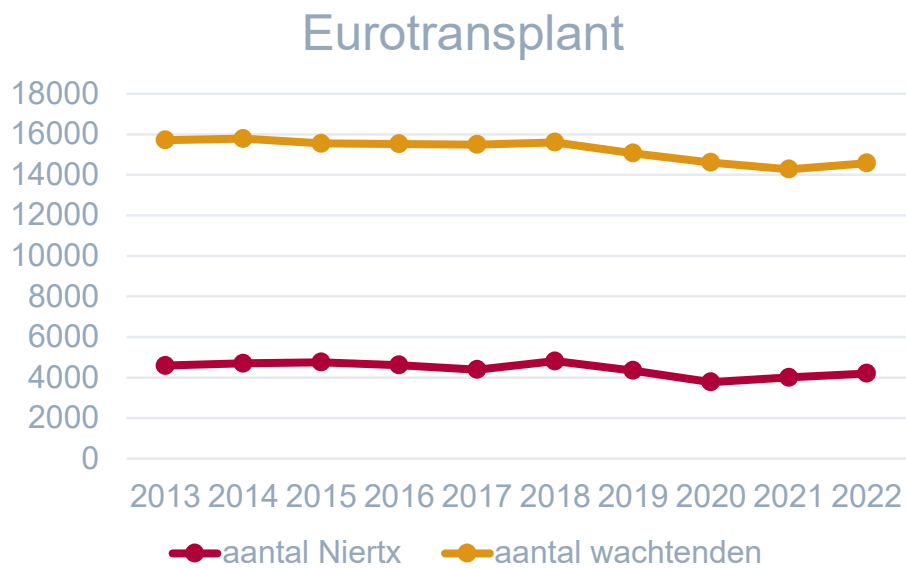
- Ernst van chronisch leverfalen
 - MELD-score (= “Model End Stage Liver Disease”)
 - formule ahv bloedbepalingen
 - predictie van overleving op 3 maanden
- Hoe hoger de MELD, hoe hoger op wachtlijst voor levertransplantatie

- Mortaliteit op leverwachtlijst

Wachlijsten voor niertransplantatie

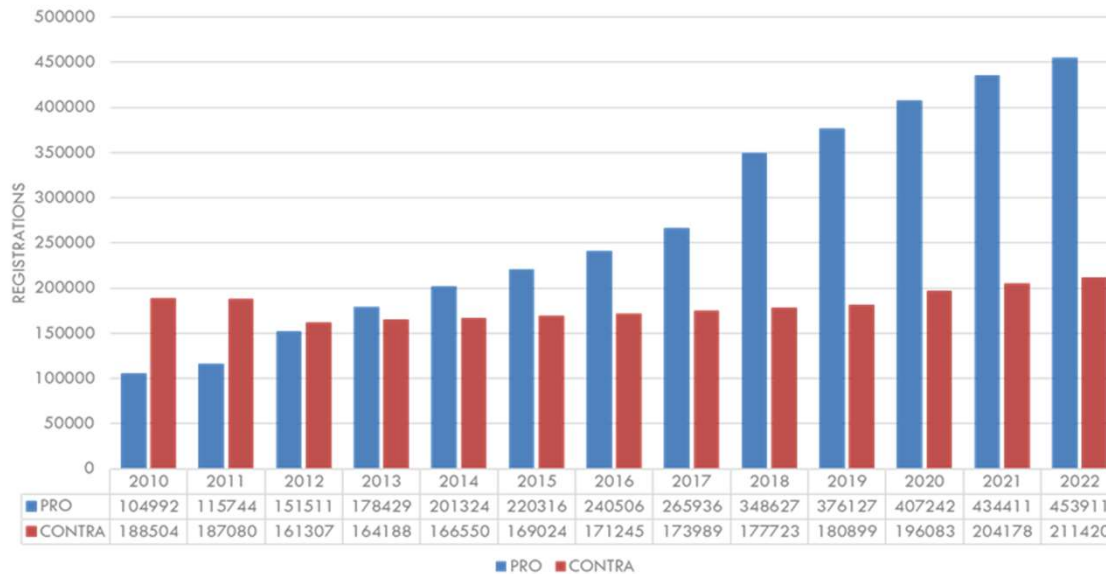
Wetgeving DBD & DCD orgaandonatie

Opting in *versus* Opting out

Deceased donors used, per million population, by year, by donor country										
Donors used pmp	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Austria	22.1	24.3	22.8	23.9	23.5	22.9	20.3	21.1	18.8	22.1
Belgium	27.5	25.2	28.0	28.4	30.7	29.4	27.2	21.3	24.2	26.6
Croatia	32.4	33.7	37.6	35.8	31.8	36.8	31.4	23.9	27.7	23.5
Germany	10.7	10.5	10.6	10.1	9.3	11.3	10.8	10.7	10.8	10.1
Hungary	12.6	20.1	17.7	18.0	15.4	17.1	18.2	11.0	10.4	12.3
Luxembourg	14.9	7.3	5.3	5.2	15.2	11.6	8.1	4.8	3.2	12.4
Netherlands	15.2	16.1	15.7	13.8	14.3	15.9	14.5	14.4	15.5	16.2
Slovenia	21.9	20.9	25.7	19.9	18.9	19.4	18.3	18.6	18.5	23.3
All ET	14.4	14.9	15.1	14.5	13.9	15.4	14.5	13.2	13.6	13.8

statistics.eurotransplant.org : 1031P_all organs : 08.02.2023 : based on population at start of year

Allocatie organen in België: opting out

- < 700.000 registraties (pro & contra)
- Dwz. > 10 miljoen niet geregistreerd
= stilzwijgende toestemming

“Vorrang aan geregistreeerden?”

- De wet is bepalend bij non registratie
- Iedere patient heeft recht op dezelfde zorg

Levertransplantatie & alcoholverslaving

“Heeft een patient die verantwoordelijk is voor eigen ziekte evenveel recht op levertransplantatie?”

- Ethyl addictie is multi causaal (congenitaal, psychisch, socioeconomisch, ...)
- Wordt beschouwd als ziekte en als dusdanig behandeld
- dus zo nodig ook levertransplantatie

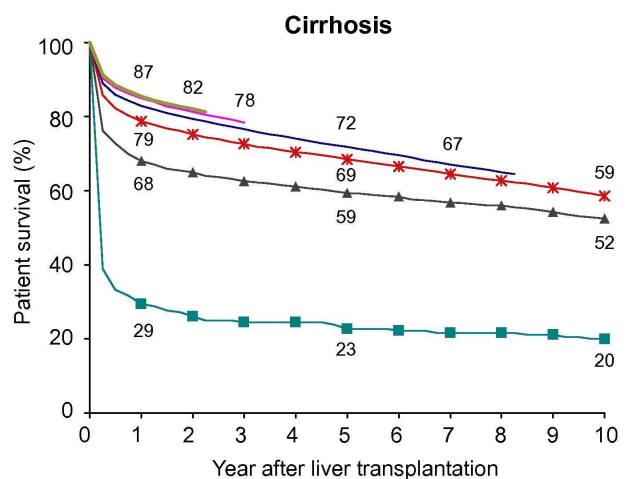
Wel noodzaak van abstinentie !

Risico op herval na 6 maanden abstinentie : 7% herval (versus 45%)

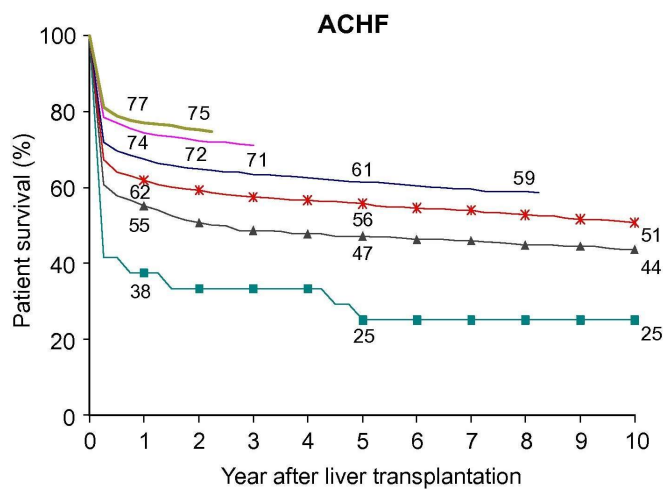

Verwachte outcome patient & transplantorgaan

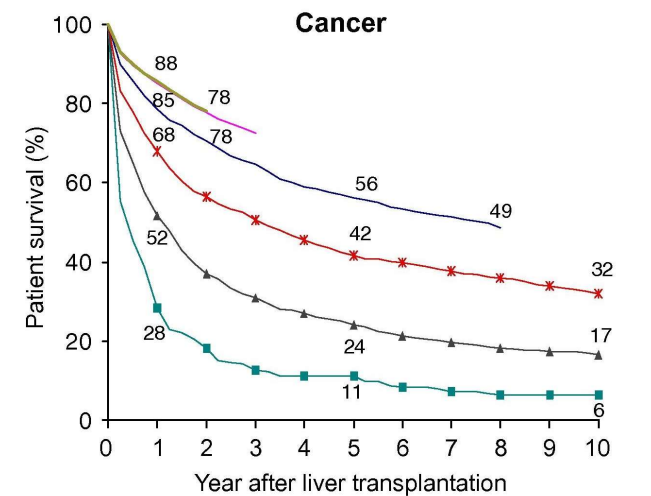
5-jaarsoverleving na levertransplantatie

■ <85: 182 ▲ 85-89: 1850 * 90-94: 6727
 ● 95-99: 10,943 ◆ 2000-04: 13,939 ● >2004: 13,744

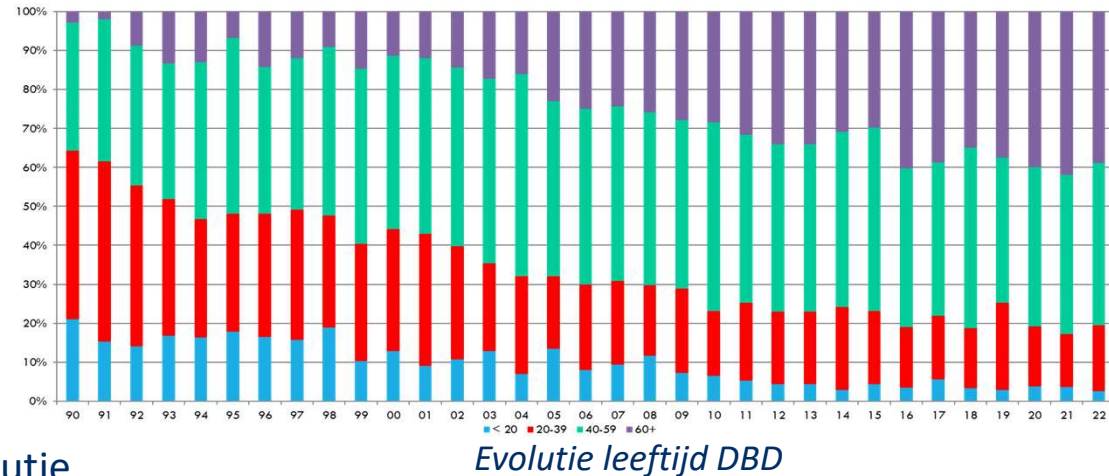
■ <85: 23 ▲ 85-89: 470 * 90-94: 1216
 ● 95-99: 1505 ◆ 2000-04: 1757 ● >2004: 1692

■ <85: 204 ▲ 85-89: 700 * 90-94: 1247
 ● 95-99: 1946 ◆ 2000-04: 3232 ● >2004: 4666

Vraag >> aanbod: oplossingen?

1. optimaliseren donoraanbod
 1. DBD: ook ouderen
 2. DCD: oa + euthanasie
 3. Levende donor: awareness
 4. (Xenotransplantatie)
2. juiste keuzes in allocatie van organen: continue evolutie
 1. “most in need”
 2. “best outcome”
3. alternatieven voor orgaantransplantatie
 1. Preventie & vroegere diagnose
 2. Betere conservatieve behandeling
 3. Technologische ontwikkelingen

Bedankt !